

Statistik på upphandlingsområdet (Ds 2017:48)

Allmänna synpunkter

Upphandlingsmyndigheten är överlag positiv till förslagen som lämnas i promemorian. Upphandlingsmyndigheten har sedan myndighetens bildande verkat för bättre statistik om upphandling och närliggande områden. Flera tidigare utredningar har konstaterat att statistiken på upphandlingsområdet är bristfällig och att den bör förbättras.¹ Myndigheten välkomnar därför promemorian om statistik på upphandlingsområdet. Myndigheten instämmer i promemorians övergripande slutsats att regelverket behöver ändras för att förbättra statistiken. Myndigheten bedömer att de ändringar av regelverket som föreslås i promemorian bör skapa förutsättningar för en betydligt mer heltäckande och mer tillgänglig statistik på upphandlingsområdet än idag. För att statistiken ska bli fullständig krävs emellertid att de samlade förslagen avseende annonsering och uppgiftsinsamling ger det offentliga tillgång både till sådana uppgifter som utgör underlag till befintlig upphandlingsstatistik och till sådana uppgifter som idag saknas men som bedöms som viktiga för att utveckla statistiken. Detta är en förutsättning för bättre statistik på upphandlingsområdet.

Nya standardformulär för offentlig upphandling

Europeiska kommissionen arbetar för närvarande med att revidera standardformulären för offentlig upphandling.² Arbetet syftar framför allt till att få bättre uppgifter om den offentliga upphandlingen i EU. Förslaget till nya standardformulär innehåller flera förändringar avseende innehållet i och strukturen för annonser som ska publiceras i Tenders Electronic Daily (TED). Förändringarna omfattar bland annat obligatorisk angivelse av uppgifter om huruvida upphandlingen innehåller krav eller kriterier som avser miljö, sociala/arbetsrättsliga villkor och innovation samt frivillig angivelse av uppgifter

---

¹ SOU 2013:12. Goda affärer: en strategi för hållbar offentlig upphandling s.549

² För mer information se Europeiska kommissionen 2016. Targeted consultation on eForms: the next generation of public procurement standard forms. <http://ec.europa.eu/growth/>

om alla inkomna anbud som komplement till vinnande anbud.

Upphandlingsmyndigheten ser ingen motsättning mellan det nationella och det europeiska behovet av statistik på upphandlingsområdet. Behovet av uppgifter för statistikändamål är i de flesta avseenden lika. Förslaget till nya standardformulär kommer sannolikt att innebära att något fler uppgifter ska anges i upphandlingar som ska annonseras i TED, vilket överensstämmer med inriktningen i promemorian. Upphandlingsmyndigheten bedömer att förslaget till nya standardformulär kan vara en bra utgångspunkt för arbetet med att utforma en nationell statistikinsamling.

1. Författningsförslag

I promemorian föreslås att den nya lagstiftningen ska träda i kraft den 1 januari 2019. Upphandlingsmyndigheten anser att det är angeläget att ändringar i regelverket genomförs så snart som möjligt men samtidigt måste tillräckligt med tid ges för förberedelser. En övergång till ett system med registrering av annonsdatabaser och insamling av uppgifter i offentlig regi kräver flera förberedande åtgärder. För Upphandlingsmyndigheten innefattar förberedelser bland annat upphandling av databas och systemintegrationer och fastställande av exakta definitioner av uppgifter samt metoder för rapportering från annonsdatabaser. Systemleverantörerna som driver en annonsdatabas behöver sannolikt tid för att anpassa system efter de krav som ska gälla. Därutöver krävs informations- och utbildningsinsatser gentemot upphandlande myndigheter och enheter för att förklara förändringen och möta stödbehov kring rapportering och ifyllnad av nya fält. Upphandlingsmyndigheten bedömer att det förberedande arbetet sannolikt kan ta upp till 12 månader varför ikraftträdandet i delar bör senareläggas.

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att tidsplanen måste ses över. Införandet bör ske i flera steg. I ett första steg kan Konkurrensverket och Upphandlingsmyndigheten, förslagsvis per den 1 januari 2019, ges behörighet som register- respektive statistikmyndighet. I ett andra steg, förslagsvis den 1 januari 2020, kan de obligatoriska reglerna om att annonsering ska ske i registrerade annonsdatabaser träda i kraft. Detta stegvisa införande är enligt Upphandlingsmyndigheten nödvändigt för att ge rådrum för att registrera annonsdatabaserna. Om regleringarna träder i kraft samtidigt så finns inga registrerade annonsdatabaser tillgängliga den 1 jan 2019. Utan ett stegvis införande kommer det således inte vara möjligt för upphandlande myndigheter och enheter att uppfylla de nya reglerna.

Upphandlingsmyndigheten anser vidare att det bör klargöras om, och i så fall under vilka förutsättningar, som en annonsering som inte görs i en registrerad annonsdatabas utgör en otillåten direktupphandling i upphandlingslagarnas mening.

Datum:
2018-01-12

Diarienummer:
UHM-2017-0248

Otillåten direktupphandling kan angripas av en leverantör genom ansökan om överprövning av avtal enligt 20 kap. 13 § p 1 LOU och av Konkurrensverket genom fakultativ upphandlingsskadeavgift enligt 21 kap. 1 § p. 3 LOU. I båda bestämmelserna föreskrivs att det är avtal som slutits utan föregående annonsering enligt kraven i bl.a. 19 kap. 9 § som kan angripas. I denna 19 kap. 9 § föreslås nu att kravet på att annonseringen ska ske i en "allmänt tillgänglig databas" ska tas bort och istället ersättas endast med termen "annons". Läst isolerad kan den föreslagna nya lydelsen i 19 kap. 9 § uppfattas på så sätt att varje annons uppfyller lagens krav. Med den tolkningen skulle konsekvensen bli att det inte längre finns något krav på att annonseringen sker digitalt eller ens att den leder till effektiv konkurrens, än mindre att den gjorts i en registrerad databas. Det kan dock rimligen inte vara lagstiftarens avsikt.

Den föreslagna nya bestämmelsen i 19 kap. 13 a § LOU föreskriver att regeringen får meddela föreskrifter om innehåll och offentliggörande av annonserna enligt bl.a. 19 kap. 9 §. Dessa föreskrifter återfinns i förslaget till förordning om ändring av upphandlingsförordningen, där det i 2 § anges att annonser enligt bl.a. LOU ska göras i registrerade annonsdatabaser enligt den föreslagna nya lagen om upphandlingsstatistik.

Upphandlingsmyndigheten uppfattar därmed förslaget på så sätt, att en annons enligt 19 kap. 9 § ska ske i en registrerad annonsdatabas och att avtal som inte uppfyller detta formella annonseringskrav kan angripas enligt 20 kap. 13 § p. 1 och 21 kap. 1 § p. 3. Upphandlingsmyndigheten förordar att detta krav på annonsering i registrerad databas tydligt framgår i 19 kap. 9 § LOU och i motsvarande bestämmelser i de övriga upphandlingslagarna. För de många tillämparna är den valda lösningen att behöva motläsa ett antal bestämmelser i upphandlingslagarna och i förordningen alltför svåröverskådlig och komplicerad.

I sammanhanget är det även viktigt att notera att förordningen om ändring av upphandlingsförordningen innehåller flera bestämmelser. Exempelvis innehåller 5 § en lista på information som annonser ska innehålla. Med den valda lagstiftningstekniken att hänvisa till förordningen förefaller det inte uteslutet att även avsaknad av någon av dessa uppgifter i en annons skulle kunna betraktas formellt fel som kan angripas. Vidare föreskriver förordningen att även annonsering i TED ska göras genom en registrerad databas. Fråga uppkommer då om en helt korrekt genomförd annons i TED men som inte gjorts genom en registrerad databas är möjlig att angripa. Upphandlingsmyndigheten kan inte utesluta att den valda lagstiftningstekniken att hänvisa till förordningen med dess detaljerade bestämmelser riskerar att leda till helt oönskade resultat. Upphandlingsmyndigheten förordar att det genomförs en fördjupad analys i denna del.

3. Behovet av tillförlitlig upphandlingsstatistik

I promemorian redogörs för behovet av statistik på upphandlingsområdet samt för brister och begränsningar i befintlig statistik och i nuvarande former för insamling av uppgifter. I promemorian dras slutsatsen att regelverket som avser annonsering och insamling av uppgifter behöver ändras för att förbättra statistiken.

Upphandlingsmyndigheten instämmer i promemorians bedömning av behovet av förbättrad statistik och skälen för detta. Myndigheten har i flera sammanhang betonat vikten av en fullständig och mer tillgänglig statistik på upphandlingsområdet. Myndigheten anser att en förbättrad statistik kan bidra till att öka kunskapen om olika aspekter av den offentliga upphandlingen i Sverige. En bättre statistik behövs av flera skäl och kan vara till nytta för många olika intressenter. Fakta och statistik utgör framförallt ett viktigt underlag för styrning och uppföljning på nationell nivå. Statistik behövs för att skapa underlag för välgrundade beslut och som underlag för att följa upp regeringens mål för den offentliga upphandlingen. Därutöver behövs statistik för att uppfylla de krav på rapportering som Sverige har gentemot EU.

För Upphandlingsmyndigheten som myndighet utgör statistiken ett centralt underlag för analys, planering och beslut. En tillförlitlig statistik är viktig för att myndigheten ska kunna utforma och vidareutveckla ett effektivt stöd till nytta för upphandlande myndigheter, enheter och leverantörer. För upphandlande myndigheter och enheter kan en fullständig och mer tillgänglig statistik fungera som underlag för jämförelser, vilket, liksom statistik på andra områden, kan stimulera till analys och verksamhetsutveckling. Därutöver har många andra intressenter nytta av en bättre och mer tillgänglig statistik exempelvis forskare, studenter, myndigheter och företag.

Upphandlingsmyndigheten instämmer i promemorians beskrivning av brister och begränsningar i befintlig statistik och i nuvarande former för insamling av uppgifter. Myndigheten anser att den befintliga statistiken är bristfällig i flera avseenden och att statistiken sammantaget inte svarar mot det nationella behovet. Flera uppgifter som enligt myndigheten behövs som underlag för statistik samlas inte in och flera uppgifter som samlas in har inte tillräckligt hög kvalitet. Nuvarande former för insamling av uppgifter begränsar det offentligas möjligheter att styra vilka uppgifter som samlas in och kvalitetssäkra dessa samtidigt som möjligheter att sprida uppgifterna i ett senare skede är begränsade.

Upphandlingsmyndigheten instämmer därför i promemorians övergripande slutsats att regelverket som avser annonsering och uppgiftsinsamling behöver ändras för att förbättra statistiken. Upphandlingsmyndigheten bedömer att de ändringar av regelverket som föreslås i promemorian sammantaget bör säkerställa en mer fullständig och tillgänglig statistik på upphandlingsområdet. Som Upphandlingsmyndigheten utvecklat i avsnittet Författningsförslag här ovan finns

det dock av andra skäl behov av att göra en fördjupad analys av vissa av dessa föreslagna ändringar av regelverket.

5. Statistik baserad på annonser

I promemorian föreslås att statistik om offentlig upphandling ska baseras på uppgifter i annonser om upphandlingar och att den som driver en annonsdatabas ska vara skyldig att lämna uppgifter ur annonser till Upphandlingsmyndigheten.

Upphandlingsmyndigheten instämmer i bedömningen att statistik i första hand bör baseras på uppgifter i annonser. Att utveckla en statistik som i huvudsak baseras på innehållet i annonser och efterannonser är enligt Upphandlingsmyndigheten den mest framkomliga vägen för att förbättra statistiken. Detta tillvägagångssätt överensstämmer även med metoden för framtagande av statistik inom EU.

Upphandlingsmyndigheten instämmer i bedömningen att uppgifter bör samlas in från den som driver en annonsdatabas och inte från upphandlande myndigheter och enheter. Upphandlingsmyndigheten anser det vara viktigt att insamlingen av uppgifter sker från befintliga register. En separat insamling av uppgifter i form av exempelvis enkäter riktade till upphandlande myndigheter och enheter i samband med annonsering eller i efterhand bedöms inte vara en lämplig metod eftersom detta skulle innebära dubbelarbete för de upphandlande myndigheterna och enheterna.

5.3 En nationell annonsplats bör för närvarande inte inrättas

Upphandlingsmyndigheten anser att inrättandet av en nationell annonsplats kan ha både för- och nackdelar, vilket även redogörs för i promemorian. Att inrätta en nationell annonsplats innebär dock betydande förändringar av den befintliga marknaden för upphandlingsannonser. Upphandlingsmyndigheten anser att en sådan ingripande förändring i nuläget inte bör övervägas. Det är däremot viktigt att följa hur väl det föreslagna systemet för insamling av uppgifter för statistikändamål fungerar i kombination med utvecklingen på marknaden för upphandlingsannonser.

5.4 Vissa ändringar av annonseringsreglerna

I promemorian föreslås ändringar i regelverket om annonsering. Enligt förslaget ska regeringen få meddela föreskrifter om innehållet i annonser som inte ska publiceras i TED. Innehållet i sådana annonser ska i högre utsträckning motsvara innehållet i annonser som ska publiceras i TED, vilket innebär att fler uppgifter än idag ska anges. Efterannonsering ska vara obligatorisk även för upphandlingar som inte ska annonseras i TED. Vidare ska samtliga annonser, oavsett om de ska publiceras i TED eller inte, åtföljas av vissa metadata.

Upphandlingsmyndigheten anser att de ändringar som föreslås i regelverket om annonsering är rimliga och nödvändiga för att förbättra statistiken. Det är viktigt

att statistiken på upphandlingsområdet blir fullständig och heltäckande, vilket bland annat innebär att den bör omfatta både direktivstyrda och nationella upphandlingar och att uppgifterna som ska anges i högre utsträckning bör likriktas. Det är samtidigt angeläget att åtgärderna för att förbättra statistiken inte blir för betungande för de upphandlande myndigheterna och enheterna. Som utvecklas nedan i avsnitt 9.2 bedömer dock Upphandlingsmyndigheten att det finns en rimlig balans mellan statistikbehovet och uppgiftslämnarbördan. Myndigheten instämmer därför i promemorians bedömning att innehållet i annonser som inte ska publiceras i TED bör regleras i högre utsträckning och att dessa annonser bör ha ett mer utförligt innehåll. Myndigheten tillstyrker förslaget att efterannonsering bör vara obligatorisk även för upphandlingar som inte ska annonseras i TED.

Erfarenheten visar att svenska upphandlande myndigheters efterannonsering i TED har varit bristfällig.³ Bristfällig eller helt utebliven efterannonsering av resultatet av en upphandling innebär ett bortfall av uppgifter vilket i sin tur påverkar upphandlingsstatistikens kvalitet negativt. Mot bakgrund av tidigare erfarenheter ser Upphandlingsmyndigheten en risk för fortsatt bristfällig efterannonsering. Upphandlingsmyndigheten konstaterar att sanktioner för utebliven efterannonsering saknas. Detta innebär att nationella påtryckningsmedel saknas samtidigt som incitamenten för upphandlande myndigheter att efterannonsera är låga.

5.5 Annat underlag för statistik och 5.6 Ett uppdrag till statistikmyndigheten om inköpsvärden och resultatindikatorer

I promemorian föreslås att Upphandlingsmyndigheten ska ges i uppdrag att genomföra ett projekt i syfte att undersöka vilka uppgifter om inköp som är möjliga och lämpliga att samla in från upphandlande myndigheter och enheter och hur en sådan insamling bör utformas. Upphandlingsmyndigheten anser att insamlingen av uppgifter ur annonser på längre sikt bör kompletteras med insamling av uppgifter om myndigheters utbetalningar. Uppgifter om utbetalningar baserade på upphandlade kontrakt kan utgöra ett viktigt framtida komplement till uppgifter om kontraktvärde ur annonser, som underlag för beräkningar av värdet av den offentliga upphandlingen. Detta förutsätter att utbetalningar som avser inköp kan identifieras och inköp som baseras på upphandlade kontrakt kan särskiljas från andra inköp. Förutsättningarna för detta varierar sannolikt hos upphandlande myndigheter och enheter men möjligheterna bör succesivt öka allteftersom inköpsprocessen blir alltmer elektronisk. Upphandlingsmyndigheten instämmer i promemorians bedömning att frågan behöver utredas vidare och ser därför positivt på att myndigheten ges ett sådant uppdrag.

---

³ För mer information se Upphandlingsmyndigheten och Konkurrensverket 2017. Statistik om offentlig upphandling 2017. UHM Rapport 2017:5 och Konkurrensverket 2017. Tillsyn av efterannonsering. KKV Rapport 2017:6.

I promemorian föreslås att uppgifter om överprövningar från Domstolsverket bör användas som kompletterande underlag. Upphandlingsmyndigheten anser att statistik på upphandlingsområdet bör omfatta överprövning av upphandling. Framtagande av statistik om överprövning förutsätter information om en specifik upphandling överprövas. Uppgifter om en upphandling överprövas baseras för närvarande inte på uppgifter ur annonser utan på uppgifter ur domar och beslut.⁴ Givet att uppgiften om en upphandling överprövas i framtiden inte kan samlas in ur annonser krävs en matchning av annonser mot uppgifter från domstolarna. En sådan matchning kan sannolikt på sikt möjliggöra en betydligt bättre och mer utförlig statistik om överprövning än den som är tillgänglig idag. Framtagande av statistik om överprövning kräver sannolikt ett informationsutbyte mellan Upphandlingsmyndigheten och Domstolsverket. Formerna för ett sådant informationsutbyte och metoder för matchning av uppgifter behöver utvecklas.

I promemorian föreslås att Upphandlingsmyndigheten ska ges i uppdrag att föreslå indikatorer som kan användas för uppföljning av de mål för politiken på området för offentlig upphandling som regeringen lägger fast i budgetpropositionen. Uppdraget ska bland annat omfatta att beskriva vilka uppgifter som ska ligga till grund för indikatorer och hur uppgifterna ska samlas in. Upphandlingsmyndigheten instämmer i bedömningen att indikatorer bör tas fram för att möjliggöra uppföljning av samhällseliga mål för den offentliga upphandlingen. Upphandlingsmyndigheten ser positivt på att myndigheten ges ett sådant uppdrag men anser att detta uppdrag även bör omfatta att löpande följa upp indikatorer för måluppfyllnad. Arbetet bör i praktiken samordnas med arbetet som bedrivs inom ramen för regeringens nationella upphandlingsstrategi.

6. Registrerade annonsdatabaser

I promemorian föreslås att all annonsering enligt upphandlingslagarna ska ske i registrerade annonsdatabaser och att Konkurrensverket ska ansvara för registrering och tillsyn av sådana annonsdatabaser. Upphandlingsmyndigheten instämmer i promemorian bedömning att Konkurrensverket som tillsynsmyndighet för den offentliga upphandlingen bör ansvara för registrering och tillsyn av annonsdatabaser. Arbetet förutsätter nära samverkan med Upphandlingsmyndigheten, som i promemorian föreslås vara statistikmyndighet.

I promemorian föreslås att annonsdatabaser ska uppfylla särskilda krav avseende teknisk prestanda, funktionalitet, servicenivå och tillgänglighet och att Upphandlingsmyndigheten ska bemyndigas att ytterligare precisera sådana krav.

---

⁴ För mer information om vilken statistik som avses se kapitel 11 avsnitt 11.1 – 11.4 i Upphandlingsmyndigheten och Konkurrensverket 2017. Statistik om offentlig upphandling 2017. UHM Rapport 2017:5. Ett eller flera avgöranden från domstolarna matchas mot en upphandlingsannons.

Upphandlingsmyndigheten anser att förslaget är rimligt och att en sådan reglering sannolikt är nödvändig för att en framtida insamling av uppgifter ska fungera tekniskt. En sådan reglering är även viktig för att säkerställa att annonser inte kan publiceras utan att alla fält är ifyllda, vilket är avgörande för statistikens kvalitet.⁵ Förslaget kan även ha andra positiva effekter som exempelvis ökad enhetlighet i terminologi vid annonsering och ökad tydlighet för användare av annonsdatabaser.

7. En samlad upphandlingsstatistik

7.1 Statistikmyndighet

I promemorian föreslås Upphandlingsmyndigheten utses till statistikmyndighet och inom ramen för denna uppgift identifiera och till regeringen lämna förslag om sådana ändringar av innehållet i annonser som bedöms som nödvändiga för statistikändamål. Upphandlingsmyndigheten instämmer i bedömningen att myndigheten bör utses till statistikmyndighet. Att innehållet i promemorian tydliggör ansvarsfördelningen mellan Upphandlingsmyndigheten och Konkurrensverket avseende statistik på upphandlingsområdet är bra. Upphandlingsmyndigheten ser vidare positivt på att myndigheten ges möjlighet att påverka innehållet i annonser och efterannonser. Innehållet i annonser styr i hög utsträckning vilka uppgifter som blir tillgängliga för insamling från annonsdatabaser och som därmed kan utgöra underlag för framtagande av statistik. Det är därför viktigt att myndigheten inte endast har möjlighet att styra vilka uppgifter som ska samlas in från annonsdatabaser utan även har möjlighet att påverka annonsernas innehåll.

Upphandlingsmyndigheten anser att det är viktigt att de samlade förslagen som ges säkerställer att statistiken i framtiden blir mer fullständig och heltäckande än idag. Detta förutsätter att förslagen ger det offentliga tillgång till både uppgifter som används som underlag för befintlig statistik och tillgång till sådana uppgifter som idag saknas men som bedöms som viktiga för att utveckla statistiken. Det är avgörande att ett förslag som syftar till att förbättra statistiken säkerställer att tillgången till uppgifter inte försämras eller blir mer begränsad. För att Upphandlingsmyndigheten ska kunna upprätthålla nuvarande kvalitet i den upphandlingsstatistik som redovisas behövs tillgång till grundläggande uppgifter. Grundläggande uppgifter som utgör underlag till befintlig statistik inkluderar exempelvis namn och organisationsnummer för upphandlande myndighet eller enhet, typ av myndighet eller enhet, CPV- och NUTS-koder, valt förfarande, tilldelningsgrund, avtalsform, avtalslängder och namn och organisationsnummer för alla anbudsgivare som lämnat anbud. Detta är uppgifter som behövs för att upprätthålla statistikens nuvarande kvalitet. För att statistiken ska bli mer

---

⁵ För mer information se Upphandlingsmyndigheten och Konkurrensverket 2017. Statistik om offentlig upphandling 2017. UHM Rapport 2017:5 och Konkurrensverket 2017. Tillsyn av efterannonsering. KKV Rapport 2017:6.

fullständig och heltäckande behövs tillgång till nya uppgifter som exempelvis vilken lag som upphandlingen sker enligt och uppgift om huruvida miljökrav, sociala krav eller innovation ställs. Detta är uppgifter som myndigheten bedömer som viktiga för att utveckla statistikens kvalitet.

Grundläggande uppgifter för att Upphandlingsmyndigheten ska kunna fortsätta redovisa nuvarande statistik och analyser av deltagande i upphandling efter exempelvis myndighetstyp, företagsstorlek eller associationsform är organisationsnummer för alla upphandlande myndigheter och enheter och för alla som lämnar anbud och att anbudsgivare som tilldelats kontrakt särskilt pekats ut. Utan tillgång till sådana uppgifter saknas nödvändiga förutsättningar för att upprätthålla statistikens nuvarande kvalitet. För att Upphandlingsmyndigheten ska kunna utveckla statistik och analyser av deltagande i upphandling bör det exempelvis för ramavtal där en grupp av upphandlande myndigheter eller enheter är avropsberättigade framgå vilka genom namn och organisationsnummer.

Upphandlingsmyndigheten anser sammanfattningsvis att det är viktigt att de samlade förslagen avseende annonsering och uppgiftsinsamling inte endast säkerställer tillgång till nya uppgifter utan även säkerställer tillgång till befintliga uppgifter. Detta är en förutsättning för att den framtida statistiken ska bli mer fullständig och heltäckande än idag.

7.2 En nationell statistikdatabas

I promemorian föreslås att Upphandlingsmyndigheten som statistikmyndighet ska ha huvudansvaret för en nationell databas för statistik på upphandlingsområdet, vars innehåll ska tillgängliggöras som öppna data. Upphandlingsmyndigheten instämmer i förslaget som väl överensstämmer med inriktningen på myndighetens långsiktiga arbete med att utveckla statistiken på upphandlingsområdet.

I promemorian föreslås att Upphandlingsmyndigheten ska få meddela föreskrifter om innehållet i statistikdatabasen, vilka uppgifter som får begäras av den som driver en annonsdatabas och om driften av statistikdatabasen. Därutöver ska Upphandlingsmyndigheten få meddela föreskrifter om vilka tekniska krav som ska gälla för registrerade annonsdatabaser. Upphandlingsmyndigheten har inget att invända mot förslagen men hänvisar till vad som beskrivs under avsnitt 7.1. Myndigheten anser att det är rimligt att mer detaljerade bestämmelser regleras i föreskriftsform och mer grundläggande bestämmelser i lag och förordning.

7.3 Krav på statistiken

Upphandlingsmyndigheten instämmer i promemorians bedömning att statistiken om offentlig upphandling inte för närvarande bör ingå i den officiella statistiken. Upphandlingsmyndigheten ser det som naturligt att statistiken likväl bör uppfylla kvalitetskrav och myndigheten anser att de krav som tillämpas för den officiella statistiken är en bra utgångspunkt för detta. Upphandlingsmyndigheten ser även

ett behov av utökad samverkan med myndigheter som tillhandahåller statistik som angränsar till upphandlingsområdet.

8.2 Personuppgifter och sekretess

Upphandlingsmyndigheten vill uppmärksamma att det finns upphandlande myndigheter och enheter med skyddsvärd information där uppgifter från enskilda upphandlingar inte behöver utgöra känslig information men där sammanställda uppgifter kan anses utgöra känslig information. Upphandlingsmyndigheten efterfrågar en fördjupad analys av sekretessaspekter.

Förslaget innebär att Upphandlingsmyndigheten ska hantera personuppgifter. Även i denna del kan det vara påkallat med en fördjupad analys i relation till de kommande reglerna med anledning av dataskyddsförordningen.

9. Konsekvenser av förslagen

Upphandlingsmyndigheten anser att konsekvenserna av förslagen för olika intressenter överlag är väl beskrivna. Myndigheten anser att de förslag för bättre statistik som redovisas i promemorian är den mest framkomliga vägen för att samla in nödvändiga uppgifter om upphandling och förbättra statistiken på området. Skälen för detta har beskrivits tidigare.

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att tidsplanen måste ses över. Införandet bör ske i flera steg. I ett första steg kan Konkurrensverket och Upphandlingsmyndigheten, förslagsvis per den 1 januari 2019, ges behörighet som register- respektive statistikmyndighet. I ett andra steg, förslagsvis den 1 januari 2020, kan de obligatoriska reglerna om att annonsering ska ske i registrerade annonsdatabaser träda i kraft. Detta stegvisa införande är enligt Upphandlingsmyndigheten nödvändigt för att ge rådrum för att registrera annonsdatabaserna. Om reglerna träder i kraft samtidigt så finns inga registrerade annonsdatabaser tillgängliga den 1 jan 2019. Utan ett stegvis införande kommer det således inte vara möjligt för upphandlande myndigheter och enheter att uppfylla de nya reglerna.

9.1 Statlig styrning och tillsyn

För Upphandlingsmyndigheten innebär förslagen ett utvidgat arbete kopplat till uppgiften att förvalta, utveckla och sprida statistik om upphandling. Förslagen kommer sannolikt att kräva mer resurser än tidigare för arbetet med datahantering och bearbetning eftersom sådana moment idag i högre utsträckning utförs av privata aktörer. Arbetet med kvalitetssäkring av inrapporterade uppgifter bör bli mer omfattande. Resursbehovet för arbetet med insamling av uppgifter och framtagande av statistik bedöms därmed öka. Myndigheten uppskattar det framtida resursbehovet till minst två årsarbetskrafter. Därutöver tillkommer en engångskostnad för framtagande av en nationell statistikdatabas och en löpande

kostnad för driften av databasen. Upphandlingsmyndigheten har inte gjort någon djupare bedömning av kostnaden för inrättandet av en databas men uppskattar att kostnaden inte bör överstiga 5 miljoner kronor. Den löpande kostnaden för driften av databasen bedöms vara marginell. Det tillkommande ansvaret att ge stöd till upphandlande myndigheter, enheter och leverantörer i relation till ny lagstiftning bör kunna utföras inom ramen för myndighetens befintliga uppgifter.

9.2 Upphandlande myndigheter och enheter

Som konstateras i promemorian finns ibland en motsättning mellan det nationella behovet av uppgifter och den administrativa arbetsbördan som uppkommer för upphandlande myndigheter, enheter och leverantörer att ange dem.

Upphandlingsmyndigheten anser att det är viktigt att hitta en balans mellan statistikbehovet och uppgiftslämnarbördan. Arbetsbördan för att ange uppgifterna bör samtidigt inte överskattas. Av konsekvensanalysen i promemorian framgår att den tillkommande uppgiftslämnarbördan för upphandlande myndigheter, enheter och leverantörer bör vara begränsad. Upphandlingsmyndigheten instämmer i den bedömningen och är av uppfattningen att nyttan av uppgifterna ofta överstiger den kostnad det innebär för upphandlande myndigheter, enheter och leverantörer att ange dem. Dessutom bör flera av förslagen som avser en utökad angivelse av uppgifter kunna utformas elektroniskt som enklare kryssrutor, vilket bör orsaka minimalt administrativt merarbete. Enligt den nationella upphandlingsstrategin ska statliga myndigheter medverka till Upphandlingsmyndighetens statistikinsamling, men även andra upphandlande myndigheter och enheter rekommenderas att följa strategin.⁶

9.3 Annonssdatabasföretagen

Förslaget att annonser om upphandlingar ska innehålla fler uppgifter innebär att den som driver en annonsdatabas behöver anpassa system efter de nationella krav som ska gälla. Detta kommer sannolikt att medföra en kostnad. Upphandlingsmyndigheten anser att det är viktigt att begränsa systemanpassningar i den utsträckning detta är möjligt men anser inte att någon ersättning bör utgå till annonsdatabasföretag för att följa gällande regelverk eller anpassa system efter reviderade regler.

Europeiska kommissionen har redovisat ett förslag till revidering av standardformulären för offentlig upphandling. Förslaget beskrivs mer utförligt ovan. Även ett sådant förslag kommer sannolikt att kräva systemanpassningar av den som driver en annonsdatabas. För att minimera kostnader för systemanpassningar så är det viktigt att framtida nationella krav samordnas med europeiska krav i den utsträckning detta är möjligt. Upphandlingsmyndigheten ser samtidigt ingen motsättning mellan det nationella och det europeiska behovet av

---

⁶ För mer information se Regeringen 2016 Nationella upphandlingsstrategin s.11

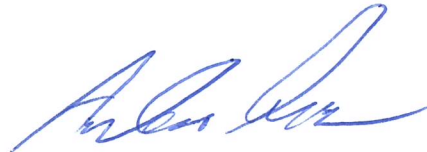
Datum:
2018-01-12

Diarienummer:
UHM-2017-0248

statistik på upphandlingsområdet. Behovet av uppgifter för statistikändamål är i de flesta avseenden lika. Förslaget till nya standardformulär bedöms vara en bra utgångspunkt för arbetet med att utforma en nationell statistikinsamling.

Generaldirektör Inger Ek har beslutat i detta ärende. Analytiker Andreas Larsson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också upphandlingsstrateg Niklaz Kling, chefsjurist Anders Asplund och enhetschef Kristina Himmelstrand deltagit.

Inger Ek

Andreas Larsson